

W dniu Święta Narodowego 3 Maja 2004 roku dyrektor Instytutu Zachodniego prof. dr hab. Anna Wolff-Powęska odznaczona została Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla rozwoju stosunków polsko-niemieckich i za osiągnięcia w pracy naukowej.

Zwracając się do zebranych Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski powiedział m.in.: „Wśród wybitnych osobistości uhonorowanych dzisiaj są również dyplomaci, profesorowie i wychowawcy, naukowcy z wielu dziedzin: historycy, przedstawiciele nauk społecznych, medycznych, prawnych i technicznych. Pozwólcie, że podkreślę zasługi jednej osoby i ją wyróżniam (...) Mówię o Pani prof. Annie Wolff-Powęskiej dyrektorze Instytutu Zachodniego w Poznaniu. Kilka dni temu miałem przyjemność odwiedzić ten instytut z okazji 60. rocznicy istnienia i podkreślić jak wielkie ma zasługi w ważnym i trudnym dziele polsko-niemieckiego pojednania, a także w budowaniu naszej drogi do struktur europejskich”.

Jubileusz Instytutu Zachodniego był kolejną okazją do pogłębionych refleksji dotyczących jego miejsca i roli, szczególnie w nauce, ale także w polityce, próbą usytuowania tej placówki w krajobrazie miasta i wskazania na społeczną użyteczność regionalnego ośrodka naukowego.

W działalności i pracach naukowo-badawczych zarówno pracowników, jak i licznego grona naukowców skupionych wokół Instytutu Zachodniego zawsze niezwykle żywo reagowano na stosunki polsko-niemieckie, podejmując przede wszystkim dialog naukowy na temat poszczególnych aspektów tych relacji. W różnych okresach dziejów Instytutu przedmiotem szczególnych zainteresowań były także Ziemie Zachodnie i Północne, Wielkopolska oraz szeroko rozumiana problematyka europejska.

W swoim wystąpieniu na uroczystościach jubileuszowych prof. dr hab. Henryk Olszewski podsumował działalność Instytutu Zachodniego słowami: „Czego uczy 60 lat dziejów Instytutu Zachodniego? Przede wszystkim tego, że przez wszystkie dekady był on obecny na mapie naukowej kraju i współkształtował jego intelektualny pejzaż. Był poważnym i odpowiedzialnym reprezentantem tego, co w humanistyce polskiej naprawdę dobre i nowoczesne. Historia Instytutu mówi o sile twórczego entuzjazmu, o doniosłości misji uczonego, o znaczeniu idei i mądrego programu działania. Jest pogładową lekcją polsko-niemieckiego sąsiedztwa, sąsiedztwa, które zobowiązuje; skłania do zadumy nad możliwymi współzależnościami między nauką i społeczną służbą, nakazującymi wrażliwość, wolę zrozumienia partnera, dociekliwość w badaniu, poczucie odpowiedzialności”.

Z tej samej okazji prof. Anna Wolff-Powęska wskazała na nowy etap działalności Instytutu Zachodniego, na konieczność podjęcia nowych wyzwań: „Dzisiaj stoimy przed kolejnym przełomem. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej stanowi ogromne zobowiązanie i wyzwanie dla polityki i dla nauki. Skłania ono do stawiania pytań: co znaczyć będzie sąsiedztwo polsko-niemieckie w Europie bez granic? Jak przekształcić interes narodowy w interes europejski? W jaki sposób wykształcić poczucie przynależności i solidarności w Europie...?”

Mamy nadzieję, że materiały zamieszczone w tym numerze będą kolejnym przyczynkiem ułatwiającym określenie miejsca i roli Instytutu Zachodniego w przeszłości i obecnie, że spełnią nie tylko funkcję informacyjną, ale być może staną się zaczynem nowych dyskusji.